

Dk. Dave Mathewson, Fasihi ya Agano Jipya, Hotuba ya 18, 2 Wakorintho na Wagalatia

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Hii ilikuwa hotuba ya 18 juu ya 2 Wakorintho na Wagalatia na Dk. Dave Mathewson katika kozi yake ya Historia na Fasihi ya Agano Jipya.

Sawa, wacha tuendeleo na tuanze. Tutakachofanya leo ni kupitia haraka sana 2 Wakorintho. Tutazungumza kidogo juu ya historia yake na kwanini iliandikwa, mada yake kuu, nk.

Lakini sitaingia kwa undani zaidi. Hii ni moja ya vitabu ambapo tutasafiri juu au kuruka juu zaidi. Lakini pamoja na Wagalatia, tutazama chini tena na kuwaangalia kwa karibu Wagalatia kuhusu kile kilichokuwa kikiendelea na kitabu hicho, kwa nini kiliandikwa, na kuangalia maandishi kadhaa kwa undani zaidi.

Lakini hebu tufungue kwa maombi, na kisha tutajaribu kuuliza swali, kwa nini barua nyingine kwa Wakorintho? Sawa kabisa.

Baba, asante kwa upendo wako kwetu na kwa kujifunua kwetu kwa neema kupitia neno lako lililoandikwa kwamba tuna rekodi ambayo inaendelea kuzungumza nasi, rekodi iliyoandikwa ya ufunuo wako wa zamani lakini ufunuo unaoendelea kwa watu wako pia leo. Na ninaomba kwamba kama matokeo ya darasa hili, tutawezeshwa kufikiria kwa undani zaidi na kwa kina juu ya ufunuo huo na maana yake kwa maisha yetu leo. Kwa jina la Yesu, tunaomba, amina.

Sawa, kwa hivyo tulimaliza kipindi cha darasa la mwisho tukiangalia 1 Wakorintho kwa undani, lakini pia tulijifunza kwamba 1 Wakorintho kwa kweli ni barua moja tu, angalau ambayo tunaijua, barua moja kati ya angalau nne ambazo Paulo aliandika kwa jiji la Korintho, mji ambao alitembelea katika moja ya safari zake za umishonari ambazo tunasoma juu yake katika Matendo, Matendo sura ya 18. Paulo kimsingi aliishi Korintho kwa karibu mwaka mmoja na nusu na akaanzisha kanisa huko, na kisha Paulo aliandika angalau barua nne kwa Wakorintho. Wawili kati yao wamenusurika katika kile tunachokiita 1 na 2 Wakorintho.

Wengine tunapata marejeleo yao katika barua zenyewe katika Wakorintho wetu wa 1 na 2, lakini sisi hatuna tena, hatuna hizo, na kwa sababu fulani, hazijaishi. Lakini kwa nini barua nyingine kwa Wakorintho? Kwa hivyo, wacha tutoe kipande kingine cha barua ya kanisa, ya barua ya kanisa la kwanza na barua ambayo tunaiita 2 Wakorintho, ambayo tuliona kitaalam ni 4 Wakorintho. Ni angalau barua ya nne ambayo Paulo, ambayo tunaijua, ambayo Paulo aliwaandikia Wakorintho labda.

Lakini kwa nini barua nyingine kwa Wakorintho? Kweli, kwanza kabisa, baada ya 1 Wakorintho, inaonekana Wakorintho wengi waliitikia vyema 1 Wakorintho. Maagizo yote anuwai ambayo Paulo aliwapa Wakorintho, yote yanahusiana na jinsi kanisa lilivyoruhusu maadili na fikra za utamaduni wa Kidunia wa Korintho kujipenyeza kanisani, haswa tofauti za kitabaka na wasomi wa kijamii, uhusiano wa mlinzi na mteja, nk. Aina hizo za mienendo ya kijamii zilikuwa zimeingia kanisani na kwa kweli zilisababisha shida kadhaa ambazo Paulo anazungumzia katika kitabu cha 1 Wakorintho.

Kwa hivyo inaonekana, kwa sehemu kubwa, Wakorintho, wengi wao walikuwa wameitikia vyema barua yake. Hata hivyo, wakati huo huo, Paulo anapokea habari kwamba mamlaka yake kama mtume yamepingwa na baadhi ya wasumbufu katika kutaniko la Korintho. Kwa hivyo, baada ya Paulo kuandika 1 Wakorintho, na tena ametengwa kimwili na jiji, wengine wanafikiri Paulo kweli alifanya safari nyingine ya kwenda Korintho ambayo hatuoni ikirejelewa katika hatua hii katika Matendo, lakini Paulo anapokea habari kwamba kuna wengine katika jiji la Korintho katika kanisa ambao wanapinga mamlaka yake kama mtume.

Na kwa hivyo, Paulo anaandika barua ambayo mara nyingi hujulikana kama barua chungu au ya machozi. Katika sura ya 2 na mstari wa 4, Paulo anasema, Kwa maana niliwaandikia kwa dhiki nyingi na uchungu mwingi wa moyo na kwa machozi mengi, sio kuwaumiza, bali ili kuwajulisha upendo mwingi nilio nao kwanyi. Na ikiwa ninaweza kurejelea mstari wa 3, aya iliyo mbele yake, anasema, kwa kweli nitarudi kwenye mstari wa 1. Kwa hivyo, niliamua kutokufanya ziara nyingine chungu.

Kwa hivyo, unaweza kuona kwamba kuna mvutano kati ya Paulo na wengi katika kutaniko la Korintho. Kwa maana ikiwa nitawaumiza, ni nani aliye wa kunifurahisha isipokuwa yule ambaye nimemuumiza? Na niliandika kama nilivyofanya, nikimaanisha barua hii iliyotangulia, labda sio 1 Wakorintho, lakini barua nyingine, niliandika kama nilivyofanya ili nitakapokuja, nisipate maumivu kutoka kwa wale ambao walipaswa kunifurahisha. Kwa maana nina uhakika juu yenu nyote kwamba furaha yangu itakuwa furaha yenu nyote.

Kwa maana niliwaandikia kwa dhiki nyingi na uchungu wa moyo na kwa machozi mengi. Wengi huchukulia hiyo wakati huo kama kumbukumbu ya barua hii ya machozi au chungu ambayo Paulo aliandika wakati fulani baada ya kuandika 1 Wakorintho kujibu shida mpya na kujibu changamoto hii kwa mamlaka yake. Sasa kufuatia barua hiyo chungu, Paulo anapokea habari kwamba Wakorintho wengi, wameitikia barua hiyo chungu na kwa kweli wametubu jinsi wamekuwa wakimtendea Paulo.

Na sasa wamejibu ipasavyo na kujibu kwa njia ambayo Paulo alitarajia barua hii ya machozi. Hata hivyo, pamoja na habari hii njema, Paulo anapokea habari mbaya kwamba bado kuna wengine huko Korintho ambao wanampinga yeye na mamlaka

yake kama mtume. Na kwa kujibu hili, Paulo kisha anaandika kitabu tunachokijua kama 2 Wakorintho, ambacho kitaalam ni angalau 4 Wakorintho.

Tena, tunajua angalau barua 4 ambazo Paulo ameandika na 2 Wakorintho wetu ni ya 4 ya barua ambazo tunazijua. Lakini kwa kujibu hili, kwa kujibu ukweli kwamba wengi wameitikia vyema barua hiyo ya machozi, yenye uchungu, lakini kwamba bado kuna wengine ambao wanampinga yeye na mamlaka yake kama mtume, kwa kujibu hizo zote mbili, Paulo sasa ataandika barua ya 2 Wakorintho na kuituma kwa Wakorintho kushughulikia suala hili. Kwa hivyo tena, kwa matumaini, umepata sasa kwamba barua za Agano Jipya sio hati za kitheolojia tu.

Tena, hakuna wakati tunamwona Paulo ameketi tu na kuandika insha au kitabu cha kiada akielezea mawazo yake yote ya kitheolojia, lakini barua za Paulo zinakua kutokana na wasiwasi wa kichungaji sana. Hiyo ni, Paulo anajua maswala na shida ambazo zimetokea katika makanisa haya ambayo amepanda kutoka kwa kitabu tunachosoma juu yake katika Matendo, au hata makanisa kadhaa kama jiji la Roma, barua kwa Warumi ambayo hakupanda, lakini bado anasikia juu ya shida au shida, na sasa Paulo anakaa chini na kuandika barua hizi. Kwa hivyo, ni theolojia ambayo inaelekezwa kwa kusudi maalum, na 2 Wakorintho inashughulikiwa wazi kwa shida muhimu au suala ambalo limetokea katika jiji la karne ya kwanza la Korintho.

Kwa hivyo, kusudi la 2 Wakorintho ni nini? Kwa nini Paulo aliandika? Kimsingi, Paulo anaandika 1 Wakorintho kuwasifu Wakorintho kwa kujibu barua yake ambayo alikuwa amewaandikia, barua hii ya machozi, kwa hivyo anaandika kuwasifu wale ambao wamejibu, lakini pia anaandika kuwaonya na kuwaonya wale ambao bado wanampinga. Kundi la watu ambao Paulo anawaita mitume wakuu, kutumia tafsiri inayowezezana ya Kiingereza. Mitume hawa wakuu wanampinga Paulo, Paulo anaandika kuwaonya na kuwaonya kuhusu jinsi walivyokuwa wakitenda, na kwa hivyo kuanzisha tena mamlaka yake kama mtume, haswa kwa wale ambao wanahoji utume wake.

Sasa moja ya maswala na 2 Wakorintho ni ukweli kwamba unaposoma 2 Wakorintho kwa uangalifu, inaonekana kuna mabadiliko ya ghafla katika mtazamo na sauti ya Paulo, zaidi ya nusu ya barua, kuanzia na takriban sura ya 10. Kwa hivyo, sura ya 1-9 ni nzuri kwa sauti, na hapa ndipo Paulo anapoanzisha, anazungumza juu ya mamlaka yake kama mtume, anawakumbusha kwamba yeye ni mhudumu wa agano hili jipya, tumezungumza kidogo juu ya agano jipya katika sehemu zilizopita za Agano Jipya, na Paulo anaanzisha mamlaka yake kama mtume na mhudumu wa agano jipya, Lakini sura ya 1-9 ni chanya sana katika mtazamo na sauti. Unapokuja kwenye sura ya 10 kupitia barua iliyobaki, sauti ya Paulo inakuwa mbaya zaidi na kali.

Na kwa kweli hakuna mpito katikati, ni wewe tu unafikia, unafika sura ya 10, sio kama kuna kitu mwishoni mwa sura ya 9 ambacho kinakutayarisha kwa sauti kali, hasi zaidi katika sura ya 10, ni mabadiliko ya ghafla tu. Na hii imesababisha wasomi

wengi kuuliza, tunawezaje kuelezea mabadiliko hayo? Moja ya suluhisho ni kwamba 2 Wakorintho ni kweli, angalau kwa namna ambayo tunayo sasa wakati ilijumuishwa katika kanuni ya Agano Jipya, wengine wanahisi 2 Wakorintho ni mkusanyiko wa barua mbili tofauti ambazo Paulo aliandika, kwa sababu mabadiliko ni ya ghafla sana, na mabadiliko ni makubwa sana, kwamba kwa hakika haiwezi kuwa herufi mbili, kwa hivyo wengine wamependekeza sura ya 1-9 na 10-13 ni herufi mbili tofauti ambazo zimeunganishwa wakati ziliingia kwenye Agano Jipya, ziliunganishwa na kuhaririwa katika barua ambayo sasa tunajua kama 2 Wakorintho. Na labda kuna sababu zingine kwa nini watu wanafikiria ni herufi mbili tofauti pia.

Lakini hilo ni pendekezo la kawaida sana, kwamba kile tulicho nacho ni herufi mbili tofauti. Wengine hata wamependekeza kwamba ndani ya hii mahali pengine, moja wapo ya hizi ni barua ya machozi ambayo Paulo anarejelea katika sura ya 2, kwamba barua ya machozi ni moja wapo ya barua zilizojumuishwa katika sehemu hii, labda mnamo 10-13. Sasa, bila kutumia muda mwingi juu ya hili, kwa sababu tena, haijalishi ni nini kilitokea, kwa namna ambayo tunayo katika Agano Jipya, tunapaswa bado kuhesabu ukweli kwamba tuna kitabu hiki tunachokiita 2 Wakorintho hiyo ni sura ya 1-13.

Kwa hivyo mwishowe, lengo ni kushughulikia maandishi yaliyokamilishwa, maandishi ya mwisho kama tuliyo nayo. Walakini, bila kutumia muda mwingi, kuna njia labda ya kuelezea tofauti ya sauti kati ya sehemu hizi mbili? Hii ni dalili ya ukweli kwamba hizi ni herufi mbili tofauti? Au unaweza kufikiria njia nyingine ya kuelezea labda tofauti kati ya sura ya 1-9 na sura ya 10-13, bila kupendekeza kwamba tulicho nacho ni barua mbili tofauti ambazo Paulo aliandika kwa hafla tofauti, na baadaye, mwandishi au mtu alizileta pamoja wakati iliingia kwenye Agano Jipya na kuiweka pamoja katika fomu hii nzuri ya barua ambayo tunaiita 2 Wakorintho. Kuna njia nyingine labda ya kuhesabu mabadiliko ya ghafla ya mtazamo na sauti kati ya sura tisa za kwanza na sura za 10-13 ambazo ni hasi zaidi? Labda Paul alikuwa na usiku mgumu tu na alimaliza sura ya 1-9, hakulala vizuri na alikuwa na hasira, na akaamka na kuandika 10-13.

Hukupenda hiyo? Ni nini kinachoweza kusababisha tofauti? Kufikiria juu ya historia ambayo tumezungumza hivi punde. Inawezekana, uko sahihi kabisa, inawezekana kwamba kwanza kabisa, hatuhitaji labda kufikiria kwa suala la, ingawa hii inaweza kuwa hivyo, lakini je, Paulo alilazimika kukaa chini na kuandika jambo zima katika kikao kimoja kutoka mwanzo hadi mwisho? Sijui, labda ndivyo walivyoandika barua katika karne ya kwanza. Au angeweza kuandika baadhi yake na kupokea habari mpya ambayo ilimfanya aandike barua iliyobaki, ambayo basi ni hasi zaidi kwa sauti kwa kuzingatia habari zingine alizopokea?

Hiyo inawezekana kabisa. Ungefikiria kwamba, haswa kwa kuzingatia 1 Wakorintho ambapo anaashiria, sasa ninawaandikia juu ya kile nilichoandikwa. Unaweza kutarajia

katika sura ya 10 kuanza na dalili fulani kwamba anaweza kuwa amepokea habari za ziada.

Lakini hiyo inakubalika ingawa, angeweza kupokea habari za ziada. Kwa kudhani kwamba wasomaji wake walijua kinachoendelea kungebadilisha sauti yake. Tungeweza pia kuiangalia kutoka kwa mtazamo wa sura ya 1-9 itakuwa Paulo akihutubia haswa wale ambao wameitikia vyema, wakati katika sura ya 10-13, Paulo kisha anahutubia sehemu ile ile ya Korintho ambayo bado inampinga na kupinga mamlaka yake.

Na kwa hivyo, sauti yake inakuwa kali zaidi na hasi kwa wale ambao bado wanampinga. Kwa hivyo mabadiliko ya sauti yanaweza kuakisi sio herufi mbili tofauti, lakini vikundi viwili tofauti katika kanisa la Korintho. Kwa mara nyingine tena mmoja amejibu vyema kwamba anasifu, na mwingine bado anampinga na kupinga mamlaka yake, ambapo basi Paulo anakuwa mkali zaidi na hasi kwa sauti.

Kwa hivyo sidhani kama mabadiliko ya sauti lazima yatuongoze kufikiria kwamba kuna barua mbili tofauti ambazo mwandishi wa baadaye alihariri na kuleta pamoja, lakini tena zinaweza tu kuonyesha sehemu mbili tofauti za kanisa la Korintho na mtazamo wao kwa Paulo. Moja ya maandishi, kusema tu kitu kifupi sana juu ya mwisho wa sehemu ya kwanza ambayo ni chanya zaidi kwa sauti, katika sura ya 8-9 ya 1 Wakorintho, samahani, 2 Wakorintho, Paulo katika sehemu ndefu sana, kwa kweli, sehemu ndefu zaidi ambayo tunayo juu ya mada ya kutoa au baadhi yetu wangetumia neno zaka, Paulo kimsingi anawahimiza Wakorintho kwa sababu anataka kuchukua mkusanyiko ambao Paulo atachukua kurudi Yerusalemu. Kwa hivyo Paulo anatumai kwamba atakapofika Korintho ataweza kukusanya, kwamba Wakorintho watakuwa wamechukua sadaka au mkusanyiko na atairudisha Yerusalemu, kwa kanisa la Yerusalemu, ambalo kihistoria kanisa la Yerusalemu mara nyingi limekumbwa na njaa na vitu kama hivyo wakati wa karne ya kwanza, na labda basi hili ni jaribio la Paulo kukusanya msaada kutoka kwa kanisa la Korintho kusaidia misaada ya njaa katika mji wa Yerusalemu, kanisa na Wakristo huko Yerusalemu.

Sasa maswali kadhaa, au labda swali na uchunguzi, kwanza kabisa, na moja wapo zaidi uchunguzi wa aina ya kitheolojia, lakini kwanza kabisa, swali, kwa nini unafikiri Paulo angekuwa na hamu ya kuwafanya Wakristo wa Korintho wachukue sadaka ili aweze kuirudisha Yerusalemu? Namaanisha hii ni, sisemi kuna sababu moja tu, lakini kufikiria tu aina ya kitheolojia juu ya baadhi ya mambo ambayo tumezungumza juu ya uhusiano na historia inayoongoza na wakati wa Agano Jipya, baadhi ya mambo ambayo tumeona katika Injili na barua zingine za Paulo, ni kwa nini Paulo anaweza kuwa na hamu ya kuhimiza kanisa la Korintho kuchukua mkusanyiko, sadaka, ambayo angetuma kwa kanisa la Korintho? Mbali na kuwa tu wasaidizi wazuri wa kibinadamu na kuonyesha huruma na kujali wale wanaoteseka na ambao wanahitaji, wakati labda wana rasilimali au hata kama hawana, Paulo anawaambia wawe tayari, kwamba wametoa kutoka kwa umaskini wao, lakini kwa nini Paulo angekuwa na nia

ya kuwafanya wachukue mkusanyiko ili aweze kuirudisha kwenye kanisa la Yerusalemu, Wakristo huko Yerusalemu? Ikiwa kanisa la Yerusalemu kimsingi ni la Kiyahudi na kanisa la Korintho ni la Mataifa zaidi, hii itakuwa njia nyingine kwa Paulo kuanzisha mshikamano kati ya Myahudi na Mataifa, kwa kuwa na kanisa la Mataifa sasa linaunga mkono kanisa la Yerusalemu. Kwa hivyo, hii inaweza kuwa dhihirisho la kivitendo zaidi la wasiwasi wa msingi wa Paulo wa umoja kati ya Wayahudi na Mataifa. Na kwa hivyo, kwa kuwa na kanisa la Mataifa sasa kuchukua mkusanyiko ambao sasa atarudisha kwa kanisa la Yerusalemu, kwa matumaini hiyo itasaidia katika, tena kwa vitendo, mshikamano kati ya Myahudi na Mataifa, ambayo Paulo amepigania sana kudumisha, kwamba Injili inakwenda kwa Mataifa na Wayahudi, kwamba sasa kuna watu mmoja wa kweli wa Mungu.

Na tutaona mada hiyo ikijitokeza katika Wagalatia na maeneo mengine kadhaa pia. Ndio? Haki, sawa. Ndio, kunaweza kuwa na hiyo pia.

Kunaweza kuwa na wazo kwamba pia ni wito kwa Mataifa kutambua mizizi ya kweli ya ushiriki wao katika Injili, kutambua kwamba una deni kwa wengine, sio kwamba wanalipa chochote, lakini kwa maana fulani ni utambuzi kwamba, kama Paulo atasema mahali pengine, Mataifa walitenganishwa na jumuiya ya madola ya Israeli, walikuwa wageni na wageni na wageni, lakini sasa wamefanywa kushiriki katika ahadi na maagano ambayo yamefanywa kwa Israeli. Labda hii ni njia ya kuwakumbusha na aina ya kuonyesha shukrani zao kwa asili ya Kiyahudi kwa wokovu walio nao. Hiyo ni hatua nzuri sana.

Jambo lingine la kufurahisha juu ya maandishi haya ni, tena hii ni zaidi ya jambo la kitheolojia ambalo angalau inafurahisha kufikiria, haswa unapolinganisha na Agano la Kale, inashangaza kwamba matibabu yaliyopanuliwa zaidi ya kutoa katika Agano Jipya angalau hayataji chochote juu ya kutoa zaka. Kwa kweli, unaposoma 2 Wakorintho 8 hadi 9 kwa uangalifu, Paulo kamwe, na kama ninavyoelewa Agano Jipya, kamwe hatuite kutoa zaka 10%. Badala yake, Paulo anaweka wazi kwamba kipimo cha utoaji wetu ni ukarimu na kwa shukrani kwa Yesu Kristo.

Kwa kweli, nina hakika leo hata kwamba hii, na labda sote tumesikia hiyo na bado ninasikia kwamba, lakini 10%, kusema unahitaji kutoa 10% ya mapato yako, ni kwa watu wengine ambao hawana busara. Kwa wengine hiyo ni jinai. Wanaondoka kwa urahisi.

10%, wanapaswa kutoa 30 au 40% labda. Lakini Paulo hazungumzi kamwe katika suala la kutoa zaka. Badala yake, 2 Wakorintho 8 hadi 9 ni wazi kwamba Paulo anazungumza katika suala la kutoa kwa ukarimu uwezavyo kwa shukrani na upendo kwa Yesu Kristo na kile alichokupa.

Kwa hivyo, kile ningependekeza tunapofikiria juu ya kutoa ni jambo la msingi sio kuhesabu 10% ya kile unachotengeneza au kupata, lakini badala yake kuuliza

ninawezaje, ni kiasi gani cha ukarimu zaidi, ninawezaje kuwa mkarimu iwezekanavyo katika kile ninachotoa? Jambo lingine moja la kusema juu ya 2 Wakorintho kabla hatujaendelea, na nitasema tu kile ninachodhani ni mada kuu ya kitabu labda, au moja ya mada kuu, ni 2 Wakorintho tangu mwanzo hadi mwisho, inavutia sana, haswa wakati Paulo anapambana na mitume hawa wakuu au wale wanaompinga, inashangaza kwamba ishara ya msingi au dalili ya uhalali wa utume wa Paulo daima ni mateso yake. Inashangaza kwamba anapoashiria ukweli au uhalali wa mamlaka yake ya kitume, haelekezi ustadi wake wa usemi au uwezo wake wa kutumia nguvu juu ya mtu mwingine, lakini badala yake yeye huelekeza kwa kushangaza mateso yake. Kwa hivyo, katika kitabu cha Wakorintho, mateso hayapaswi kuonekana, na Paulo angalau, kama dalili ya udhaifu wake au utii wake kwa mitume hawa wakuu.

Kwa kweli, ndivyo inavyoonekana mitume hawa wakuu walikuwa wakifanya. Walikuwa wakionyesha udhaifu wa Paulo kama dalili kwamba kwa kweli hakuwa mtume, lakini Paulo anaweka wazi kwamba mateso yake kwa kweli ni dalili ya uhalali wa utume wake. Kwa hivyo kwa mfano, kuelekea mwisho wa barua katika sura ya 12, na hii inafurahisha jinsi anavyoandika, kuelekea mwisho kabisa wa sura anasema, na unaweza kusikia Paulo karibu kuwa kejeli kwa maana fulani, anawaambia mitume hawa wakuu, wale ambao wanampinga na kujisifu sifa zao na kumdhaliisha Paulo kwa sababu hana sifa na hana nguvu ya kuzungumza na uwasilishaji, kama Paulo anasema, ni muhimu kujivunia.

Hakuna kinachopatikana nayo, lakini nitaendelea na maono na mafunuo kutoka kwa Bwana. Kwa hivyo, Paulo kwa maana fulani anasema, sitaki kujisifu, lakini ikiwa nitajisifu, na unanilazimisha, naweza kuweka sifa pia. Na anasema ninaweza kuingia katika maono na ufunuo ambao nimekuwa nao.

Anasema, Ninamjua mtu katika Kristo ambaye miaka 14 iliyopita alichukuliwa hadi mbingu ya tatu, iwe katika mwili au nje ya mwili, sijui, Mungu anajua. Na najua kwamba mtu kama huyo, iwe katika mwili au nje ya mwili, sijui, Mungu anajua. Inafurahisha anarudia hiyo mara mbili.

Mtu huyu alichukuliwa peponi, mbinguni, na kusikia mambo ambayo hayapaswi kuambiwa, ambayo hakuna mwanadamu anayeruhusiwa kurudia. Kwa maneno mengine, Paulo ana uzoefu wa aina ya maono kulingana na mistari ambayo unasoma juu ya Danieli katika Agano la Kale na kitabu cha Ufunuo katika Agano Jipya ambacho tutaangalia baadaye, ambacho tutaangalia baadaye katika muhula. Lakini Paulo anaendelea na kusema, kwa niaba ya mtu kama huyu, nitajivunia, lakini kwa niaba yangu mwenyewe, sitajisifu isipokuwa katika udhaifu wangu.

Na kisha anaendelea na kusema, ili kumzuia asijivunie, Mungu alimpa mwiba mwilini. Na hii ni sitiari ya aina fulani ya kizuizi au kitu ambacho kilimzuia Paulo kujivunia mapungufu fulani. Kumekuwa na kila aina ya kutokubaliana juu ya ikiwa hii ilikuwa ya mwili au ikiwa ilikuwa ya kiroho.

Wengine wamejaribu kumfunga hii na Paul kuwa na macho mabaya. Je, alikuwa na ugonjwa fulani au tatizo la kuzungumza au hii ilikuwa mateso ya kimwili? Maandishi hayatuambii. Lakini kile kinachoendelea kusema katika mstari wa 8, Paulo anasema, mara tatu nilimwomba Bwana juu ya hili kuondoa kizuizi hiki, chochote kilivyokuwa, kimwili au kiroho, lakini Bwana aliniambia, neema yangu inakutosha kwa maana nguvu hukamilishwa katika udhaifu wako.

Kwa hivyo, Paulo anasema, kwa hivyo nitajisifu zaidi kwa udhaifu wangu ili nguvu za Kristo zikae ndani yangu. Kwa hiyo, nimeridhika na udhaifu, matusi, shida, mateso, na misiba kwa ajili ya Kristo. Kwa maana wakati ninapokuwa dhaifu, basi nina nguvu.

Kwa hivyo, sehemu ya jibu kwa Paulo akionyesha udhaifu wake kama sifa ya utume wake ni kwamba ana hakika kwamba ni kupitia udhaifu wake kwamba nguvu za Mungu zinadhihirika zaidi na dhahiri. Kwa hiyo, kwa kuzingatia udhaifu wake, hakuwezi kuwa na chaguo lingine au hakuna hitimisho lingine kwamba ni nguvu za Mungu zinazofanya kazi kupitia yeye na si nguvu zake mwenyewe na si uwezo wake mwenyewe. Kwa hivyo udhaifu na mateso yana sehemu muhimu sana, jukumu muhimu sana katika 2 Wakorintho, haswa kama moja ya sifa za utume wa Paulo dhidi ya mitume hawa wakuu wa uwongo ambao wanapinga mamlaka yake.

Kwa hivyo, mada ni nini? Ikiwa ningeweza kufupisha mada ya 2 Wakorintho, angalau moja ya mada kuu itakuwa utukufu kupitia mateso. Pamoja na mistari hiyo tunayosoma hivi punde, nguvu za Mungu, utukufu wa Mungu unadhihirika kupitia mateso ya mtume Paulo. Sio licha yake au kwa kuongeza, lakini kupitia hiyo na ndani yake.

Sawa, maswali yoyote juu ya 2 Wakorintho? Hiyo ndiyo hasa ninataka uelewe ni kusudi kuu lake kujibu kwa sifa kwa wale walioitikia barua ya Paulo na amri zake na utume wake, lakini kuwaonya na kuwaonya wale ambao bado wanampinga. Na Paulo anafanya hivyo kwa kuashiria mateso na udhaifu wake kwa sababu ni kupitia mateso na udhaifu wake kwamba utukufu na nguvu za Mungu zinaonekana zaidi. Kwa hivyo basi kwenye mtihani, utaweza kujibu chochote ninachokutupia kuhusu 2 Wakorintho, chochote ambacho tumezungumza juu ya majadiliano leo.

Sawa, nilikuambia kwamba tutapitia 2 Wakorintho haraka sana, lakini wacha tufungue kipande kingine cha barua ya kanisa la kwanza na hiyo ni kwamba tutafikia kwenye sanduku la barua na kutoa barua ambayo imeelekezwa kwa Wagalatia. Sasa, moja ya maswali yanayotokea ni wapi ungechukua barua hiyo? Ikiwa ungekuwa mbebaji wa barua wa karne ya kwanza, na kwa matumaini ulichukua hii katika usomaji wako wa kitabu chako cha kiada Kuanzisha Agano Jipya, ikiwa ungekuwa mbebaji wa barua katika karne ya kwanza na Paulo alikupa barua na kusema, hapa, peleka hii kwa Wagalatia, ungeenda wapi ulimwenguni? Kwa sababu hivi karibuni utagundua hakuna jiji linaloitwa Galatia. Tumeangalia Roma.

Roma ilikuwa jiji na Korintho lilikuwa jiji, lakini tunafika kwa Wagalatia na unaangalia kwenye ramani na hakuna jiji linaloitwa Galatia. Lakini hapo ndipo mjadala ulipo. Galatia kwa kweli ilikuwa mkoa au nchi, kwa sasa, kuiweka kwa ujumla.

Lakini iko wapi? Namaanisha, Paulo angekuwa wapi, tena, ikiwa ungekuwa mbebaji wa barua wa karne ya kwanza, ungebeba wapi barua kwa Wagalatia? Paulo alikuwa akihutubia nani? Kwa sababu tena, unaporudi nyuma na kusoma kitabu cha Matendo, haupati kutajwa kwa Paulo kwenda kwa Wagalatia kuanzisha kanisa au kitu kama hicho. Kwa hivyo Galatia ilikuwa wapi? Paulo angeenda wapi kuanzisha kanisa au makanisa huko Galatia? Ungechukua wapi barua hii? Barua hii ambayo Paulo aliandika, ilikuwa nini? Kwa sababu anaanza katika mstari wa kwanza, kama anavyofanya katika barua zake zote, kwa kawaida hujitambulisha na kisha kutaja wapokeaji. Hiyo ilikuwa njia ya kawaida ya kufungua barua katika karne ya kwanza, kama vile tunasema, mpendwa hivyo-na-hivyo, na kisha tunazindua ndani ya mwili wetu.

Badala ya mpendwa hivyo-na-hivyo, katika karne ya kwanza, mwandishi wa barua hiyo angejitambulisha na kujitambulisha mwenyewe na wapokeaji pia. Kwa hivyo Paulo anaanza, Paulo, mtume ambaye hakutumwa kwa agizo la kibinadamu wala kutoka kwa mamlaka ya wanadamu, lakini kupitia Yesu Kristo na Mungu, Baba, ambaye alimfufua kutoka kwa wafu kwa makanisa ya Galatia. Kwa hivyo makanisa ya Galatia yalikuwa wapi? Kweli, hii ni ramani ya, tena, umeona hii hapo awali, ramani inayoelezea safari za umishonari za Paulo katika kitabu cha Matendo na safari yake ya mwisho ambayo anafanya kwenda Roma katika Matendo sura ya 28.

Na unaona, huwezi kusoma hii, imepotoshwa kidogo, lakini unaweza kuona wazi kwamba ramani hii ina majina ya miji mingi ambayo Paulo alitembelea katika safari zake za umishonari katika Matendo. Sasa, utaona kwamba labda huwezi kuona hii, lakini hii hapa inasema Galatia. Na inachanganya mahali ilipowekwa kwa sababu sio maalum kabisa.

Galatia iko wapi? Je, Paulo... Utagundua, hapa kuna Galatia hapa, lakini katika safari yoyote ya Paulo anainuka katika eneo hili, angalau ambayo tunajua katika kitabu cha Matendo. Shughuli nyingi za Paulo, hii ni Uturuki ya kisasa, na Asia Ndogo wakati huo, shughuli nyingi za Paulo zimekuwa katika sehemu ya kusini, nusu ya kusini ya Uturuki ya kisasa au Asia Ndogo. Kwa hivyo, Paulo anahutubia watu ambao hajawahi kuwatembelea tena, au nini kinaendelea? Galatia iko wapi? Paulo alituma wapi barua hii? Kwa kweli kuna nadharia mbili ambazo kwa matumaini unasoma na kukumbuka kutoka kwa kitabu chako cha kiada.

Mmoja wao ni kile kinachojulikana kama nadharia ya Galatia Kaskazini. Hiyo ni hapo awali, jina Galatia lilirejelea kabila la Wagalatia, ambalo lilikuwa katika eneo hili

katika sehemu ya kaskazini ya aina ya Uturuki ya kati au Asia Ndogo. Hii ingekuwa mahali palipokaliwa na Gauls na baadaye kujulikana kama Galatia.

Hiyo inajulikana kama nadharia ya Galatia Kaskazini. Na kwa hivyo, wengine wanafikiri kwamba wakati Paulo aliandika barua kwa Wagalatia, alikuwa akihutubia eneo la kikabila, eneo la kikabila la Galatia. Ingawa Matendo hayatuambii kwamba aliwahi kwenda huko, wengine wanaweza hata kusema, vizuri, labda Matendo hayatuambii kila mahali Paulo alikwenda.

Labda mahali fulani katika moja ya safari hizi, alijitosa katika sehemu ya kaskazini ya Uturuki ya kati, eneo linalojulikana kama Galatia. Na wakati mwingine anaweza kuwa ametembelea huko na kuanzisha makanisa. Na sasa anaandika barua kwa Wagalatia.

Kwa hivyo hiyo ndiyo maana ya nadharia ya Galatia Kaskazini. Kwamba wakati Paulo anawaambia Wagalatia, anawaandikia Wagalatia wa kabila, kwa nchi halisi ya kaskazini ya Galatia. Walakini, kuna nadharia nyingine inayoitwa nadharia ya Galatia Kusini.

Na hiyo ni wakati wa karne ya kwanza wakati Roma ilichukua madaraka, Roma ilianzisha Galatia kama moja ya majimbo yake. Ikiwa unakumbuka, wakati Milki ya Kirumi ilichukua madaraka, moja wapo ya njia iliyotawala eneo lake ilikuwa kwa kuigawanya katika majimbo. Moja ya majimbo hayo ilikuwa Galatia.

Na cha kufurahisha, mkoa wa Kirumi wa Galatia ulienea kusini hadi Bahari ya Mediterania. Kwa hivyo uwezekano mkubwa, chini ya maoni haya, maoni ya Galatia Kusini, Paulo anahutubia safu ya miji, Listra na Derbe, safu ya miji ambayo ilikuwa Galatia Kusini. Huo ndio mkoa wa Galatia.

Kwa hivyo, unaona tofauti? Galatia ya Kaskazini inasema kwamba Galatia ilirejelea tu kaskazini, hapo awali, nchi ya Galatia. Kikabila, watu wa Galatia waliishi kaskazini mwa Uturuki ya kati. Lakini wakati wa Milki ya Kirumi, Roma iligeuza hili kuwa mkoa na kupanua Galatia hadi kusini mwa Uturuki, Uturuki ya kisasa, ambayo ingejumuisha miji kadhaa ambayo Paulo alitembelea kwa zaidi ya hafla moja.

Kwa hivyo tena, sitaki kuingia kwa undani juu ya kwanini, nadhani, au ni ipi tunapaswa kushikilia na kwanini, lakini inaonekana tena kwamba, nadhani, karibu kila mtu anakubali kwamba labda Paulo alikuwa akihutubia miji hii hapa Galatia Kusini. Hiyo ni, Galatia inahusu, sio nchi ya kikabila, lakini ikimaanisha mkoa wa Kirumi. Kwa hivyo, tena, kuna uwezekano mkubwa kwamba Paulo anahutubia kundi la makanisa au miji ambayo alitembelea katika safari zake za umishonari huko Galatia Kusini, ambayo ni sehemu ya kusini ya mkoa wa Kirumi wa Galatia.

Sasa unaweza kulala usiku wa leo, unajua mahali ambapo Paulo alihutubia, hiyo ni kweli, umeishuka sasa, kaskazini, unajua ni Galatia Kusini. Tena, hakuna, unajua, sio

kama utasoma barua yao tofauti kabisa, lakini inasaidia tunapouliza swali, hii inaunganishaje na Matendo? Kwa sababu, tena, hatumwoni Paulo akipanda hadi eneo la kaskazini karibu na Galatia, eneo la kabila la Galatia, lakini tunamwona Paulo kusini mwa Uturuki katika eneo lililojulikana kama mkoa wa Kirumi wa Galatia wakati huo, kwa hivyo kuna uwezekano mkubwa kwamba Paulo ndiye anayehutubia. Kwa hivyo, nadhani ikiwa ungekuwa mbebaji wa barua ya Paulo na angekupa barua hiyo na kusema, hapa, peleka hii kwa Wagalatia, ungesafiri kwenda kwenye nguzo hii ya miji hapa na kuwapa barua hii.

Hao walikuwa Wagalatia. Swali lingine ambalo, tena, sio, halitaleta tofauti kubwa katika jinsi unavyotafsiri Wagalatia, lakini linahusiana na jinsi unavyowahusisha Wagalatia na Matendo, ikiwa unafikiri inafaa au inapingana au tunawezaje kuwafaaje Wagalatia katika kile tunachojua juu ya Paulo kutoka kwa kitabu cha Matendo? Na hiyo ni, Wagalatia waliandikwa lini? Ilikuwa mapema au kuchelewa? Kweli, hiyo ni huzuni nzuri. Mapema au kuchelewa kwa kulinganisha na nini? Kwa mapema, namaanisha ikiwa Wagalatia waliandikwa mapema kulingana na tarehe ya mapema kuliko mahali ambapo wasomi wengi wangeichukua, labda ingekuwa barua ya kwanza iliyoandikwa na Paulo ambayo tunayo, ambayo tunayojua, ambayo tunamiliki.

Kumbuka, barua za Agano Jipya za Paulo hazijapangwa kwa mpangilio ambao zimeandikwa. Zimepangwa kwa mpangilio wa urefu. Ndiyo maana Warumi huja kwanza.

Lakini ikiwa tutachumbiana na Wagalatia mapema, basi kimsingi, nitaweka hiyo kwa muda mfupi tu. Ikiwa tunaiweka mapema, kimsingi tunasema kwamba Wagalatia labda ni barua ya kwanza ambayo Paulo aliandika, angalau ambayo tuna rekodi yake. Ikiwa tutachelewa, basi labda 1 Wathesalonike itakuwa barua ya kwanza, au labda barua ya kwanza ambayo Paulo aliandika.

Na Wagalatia wangekuja baadaye kidogo, miaka michache baadaye baada ya kuandika 1 Wathesalonike. Tena, sijibu hoja hii kuhusu tarehe halisi hadi mwaka wa A.D., lakini jambo kuu tu ninalotaka ujue ni ikiwa utaiandika mapema, Wagalatia ni barua ya kwanza, angalau tunajua, labda ambayo Paulo aliandika. Ikiwa utaichumbiana baadaye, basi kuna uwezekano mkubwa 1 Wathesalonike.

1 Wathesalonike ni anayefuata katika mstari, na ingepigwa kwenye kichwa cha orodha kama barua ya kwanza ambayo Paulo aliandika. Sasa, jinsi tunavyojibu swali hili, ikiwa hii ni barua ya kwanza ambayo Paulo aliandika au ikiwa ni barua ya pili, jinsi inavyohusiana na Matendo. Na jambo kuu ni Matendo sura ya 15, ambayo inarekodi nini? Nzuri sana, Baraza la Yerusalemu.

Unakumbuka Mtaguso wa Yerusalemu ambapo Paulo na mitume wengine walikusanyika na wakashughulikia suala la nini kinachohitajika kwa Mataifa kuwa

watu wa Mungu? Je, wanapaswa kujisalimisha kwa sheria ya Musa? Na makubaliano yalikuwa, hapana hawana. Kwa hivyo Mataifa wanaweza kuwa watu wa Mungu pamoja na Wayahudi bila kulazimika kujisalimisha kwa sheria ya Musa kutoka Agano la Kale. Hivyo ndivyo ilivyotokea katika Matendo 15.

Swali ni, Wagalatia wanahusiana vipi na hilo? Kwa sababu katika Wagalatia, hizi hazikusudiwa kujipanga. Ninaiorodhesha tu, na utaona ni kwanini baada ya muda mfupi. Katika Wagalatia 1 na 2, tunasoma, Wagalatia 1 na 2, Paulo anatupa muhtasari wa maisha yake, tangu wakati, maisha yake kama Myahudi.

Kumbuka alikuwa Mfarisayo. Tuliona katika Matendo sura ya 9, kwamba Paulo alikuwa Mfarisayo, aina ya aina ya bidii. Alikuwa kama gaidi wa karne ya kwanza, akijaribu kuharibu kanisa kwa bidii yake kwa sheria na kwa Uyahudi.

Lakini basi wakati Kristo alipokabiliana naye kwenye barabara ya kwenda Dameski, Paulo anaongoka na pia anaitwa kuwa mtume. Paulo anatoa muhtasari wa maisha yake katika sura ya 1 na 2 ya Wagalatia, na katika sura hizi, Paulo anarejelea ziara mbili za Yerusalemu. Moja ya ziara za Yerusalemu ilitokea muda mfupi baada ya uongofu wake.

Katika Matendo sura ya 9, akiwa njiani kuelekea barabara ya Dameski, wakati Mungu alimwangusha chini na Kristo akamtoka. Muda mfupi baada ya hapo, Paulo anatembelea Yerusalemu. Lakini baadaye katika Wagalatia 2, Paulo anataja safari nyingine ya kwenda Yerusalemu anayofanya.

Kwa hivyo, Paulo anataja safari mbili kwenda Yerusalemu. Kati ya uongofu wake na kati ya wakati anapowaandikia Wagalatia, Paulo anasema ametembelea Yerusalemu mara mbili. Matendo, sura 15 za kwanza za Matendo, kuanzia sura ya 9, na uongofu wa Paulo, Matendo 9-15 inataja ziara tatu za Paulo huko Yerusalemu.

Ya kwanza, katika Matendo 9-10, ni wazi ni ile ile anayorejelea katika Wagalatia 1. Kwa hivyo shida hiyo inatatuliwa. Tena, Paulo anarejelea wazi ziara ya Yerusalemu mara tu baada ya kuongoka kwake kuwa Ukristo na kisha Matendo 9-10 kurekodi ziara hiyo hiyo. Nadhani kila mtu anakubaliana na hilo.

Shida ni kwamba, ziara ya Yerusalemu katika Wagalatia 2, inalingana na ipi? Luka, ambaye aliandika Matendo, anataja ziara, inaonekana ziara ya Paulo huko Yerusalemu katika Matendo 11, ambapo Paulo alikwenda kusaidia katika juhudi za misaada ya njaa huko Yerusalemu. Na kisha Matendo 15 ni baraza lako la Yerusalemu. Kwa hivyo, swali ni kwamba, huyu anatunzwa.

Tunaweza kuchora mstari ulionyooka kutoka Wagalatia 1 hadi Matendo 9-10. Zote mbili ni sawa au ishara sawa. Wote wawili ni ziara moja.

Lakini swali ni kwamba, wakati Paulo anazungumza juu ya ziara yake huko Yerusalemu katika Wagalatia 2, inarejelea Matendo 11, ziara ya Paulo huko Yerusalemu ili kupunguza njaa, juhudi za misaada ya njaa? Au Paulo katika Wagalatia 2 anarejelea baraza la Yerusalemu? Sasa unaweza kuona ambapo mapema na marehemu. Ikiwa Wagalatia 2 inarejelea Matendo 11, ziara, ziara ya misaada ya njaa, basi Wagalatia ndio barua ya kwanza kabisa ambayo Paulo aliandika. Ikiwa Wagalatia 2 inarejelea Matendo 15, baraza la Yerusalemu, basi Wagalatia imeandikwa miaka michache baadaye, na 1 Wathesalonike itakuwa barua ya kwanza ambayo Paulo aliandika.

Kwa hivyo hilo ndilo suala nyuma ikiwa ni mapema au kuchelewa. Tena, yote yanazunguka, katika Wagalatia 2, tena, Wagalatia 1 na 2 ni aina ya muhtasari wa maisha ya Paulo, inayozunguka maisha yake katika Uyahudi na uongofu wake. Na katika Matendo 2, anataja moja ya ziara zake Yerusalemu, miaka michache baada ya kuongoka.

Na muhimu ni, ni ziara gani katika Matendo hiyo inarejelea? Kwa sababu Paulo haelezei hilo kwa undani. Na ni ipi unayofikiri inarejelea itaathiri ikiwa unafikiria Matendo ni barua ya kwanza ya kitabu ambayo Paulo aliandika, ambayo ni, ikiwa inarejelea ziara katika Matendo, au ikiwa unafikiri Wagalatia iliandikwa baadaye kidogo, na labda 1 Wathesalonike iliandikwa kwanza, hiyo itakuwa hivyo ikiwa Wagalatia 2 inarejelea Matendo 15. Kwa sababu ni wazi, ikiwa inarejelea Matendo 15, basi Wagalatia hawangeweza kuandikwa hadi wakati fulani baada ya hapo, kupita nusu ya karne ya kwanza.

Lakini ikiwa inarejelea Matendo 11, basi Wagalatia lazima waliandikwa kabla ya Matendo 15 kutokea. Hiyo ingewaweka Wagalatia mapema kidogo. Ili tu ujue, lakini tena, sitaki kuitetea, kwa maoni yangu, Wagalatia sura ya 2 inarejelea Matendo 15, Mtaguso wa Yerusalemu.

Na kwa sababu fulani, Paulo hakuchagua kutaja hii. Kuna maelezo tofauti kwa nini inaweza kuwa hivyo, lakini nadhani kesi nzuri inaweza kufanywa kwamba Wagalatia 2 na Matendo 15 wanarejelea tukio lile lile kwa hivyo nadhani labda Wagalatia walikuwa baadaye kidogo wakati huo, na 1 Wathesalonike labda kilikuwa kitabu cha kwanza kuandikwa, angalau kwamba tuna ushahidi wa barua za Paulo. Sawa, maswali mengine yoyote juu ya suala la Galatia ya kaskazini na kusini? Galatia ilikuwa wapi katika tarehe ya barua ya Paulo? Sawa, uko sahihi kabisa.

Kwa kweli huu ni msimamo wa wachache. Sijui kwa nini ninaichukua. Lakini Agano Jipya nyingi, ikiwa ungeenda kwenye maktaba na kuangalia rundo la tafiti za Agano Jipya au utangulizi sawa na kitabu chako cha kiada, utagundua kwamba wengi wao wangeunganisha Wagalatia 2 na Matendo 11, na kisha kuweka Wagalatia kama barua ya kwanza ambayo Paulo aliandika.

Lakini tena, bado nina hakika kwamba Wagalatia 2 inafanana na Matendo 15 kwa karibu sana. Na ukisoma akaunti hizo mbili, namaanisha ni wazi zitakuwa tofauti kwa sababu mwandishi wa Matendo hatairekodi sawa na Paulo, haswa Paulo ataifupisha sana kwa aina yake ya epistolary ambayo anaandika. Lakini uchunguzi mzuri sana, utagundua kuwa kile nilichosema hivi punde juu ya tarehe ya Matendo na Wagalatia 2 na Matendo 15 ni kinyume cha kile kitabu chako cha kiada kinapendekeza.

Sawa, wacha tuzungumze kidogo juu ya kwanini Paulo aliandika barua hii hapo kwanza. Kitabu cha Wagalatia ni, linapokuja suala la kusudi au kwa nini Paulo aliandika, nadhani ni sawa, ingawa maelezo mengine hayawezi kuwa rahisi, ni pana sana, ni rahisi, nadhani, kukisia kutoka kwa kusoma kitabu cha Wagalatia. Ningedhani ikiwa sote tungechukua muda kusoma kitabu cha Wagalatia, wengi wenu mngeweza kuja na pendekezo linalofaa la kile Paulo alikuwa akijaribu kufanya ikiwa utakisoma kwa uangalifu na kufikiria juu yake kidogo.

Na hiyo ni, Paulo anaonekana kushughulikia hali tofauti sana na vile alivyokuwa katika Warumi na Wakorintho wa Kwanza. Hiyo ni, Paulo anaonekana kuzungumzia hali ambapo Wakristo fulani wa Kiyahudi, na tutaona kile walichokuwa wakifanya na jinsi walivyokuwa wakifanya kwa muda mfupi tu, lakini Wakristo fulani wa Kiyahudi wanadhoofisha injili ya Paulo. Na ikiwa unakumbuka, injili ya Paulo, kwa muhtasari, ni kwamba Mataifa, pamoja na Wayahudi, Mataifa wanaweza pia kushiriki katika baraka za wokovu na wanaweza kuwa watu wa Mungu mbali na kujisalimisha kwa sheria ya Musa.

Kwa hivyo, Mataifa, waliowekwa alama tu na imani katika Kristo, wanaweza kushiriki katika ahadi za wokovu na kuwa watu wa kweli wa Mungu, pamoja na Wayahudi, na wanaweza kufanya hivyo bila kulazimika kujisalimisha kwa sheria ya Musa. Injili hiyo sasa inapingwa na kikundi cha Wakristo wa Kiyahudi ambao wanatilia shaka na kujaribu kudhoofisha, inaonekana, injili za Paulo. Paulo na wasomi, wasomi kawaida hurejelea kikundi cha Wagalatia kama Wayahudi, ambayo ni, wale ambao wanalazimisha au kujaribu kulazimisha njia ya maisha ya Kiyahudi chini ya sheria ya Musa juu ya Mataifa.

Labda slaidi hii itaelezea Paulo na Wayahudi. Kwa hivyo kimsingi, Wayahudi ambao Paulo anahutubia, na ni muhimu, nadhani, kutambua kwamba wanaonekana kuwa Wakristo, Wayahudi wa Kikristo. Wanasema kwamba hawakuwa wakikataa hilo, inaonekana hawakuwa wakikataa kwamba mtu anahitaji kuweka imani katika Yesu Kristo, lakini walikuwa wakipendekeza kwamba pia ilidai kufuata sheria ya Musa.

Kwa hivyo Mataifa, ndiyo, imani katika Kristo, lakini mtu pia alihitaji kujisalimisha kwa sheria ya Musa kama kiashiria cha kuwa wa watu wa Mungu. Na hiyo basi inasababisha kuhesabiwa haki au wokovu, au tuliona nyuma katika Warumi, Paulo alimaanisha kwa kuhesabiwa haki, lilikuwa neno la kisheria kuthibitisha, kutangaza kwamba mtu hana hatia, kumthibitisha mtu kwa imani katika Yesu Kristo, pamoja na

kuchukua alama ya utambulisho na mtindo wa maisha wa sheria ya Musa ndio ingeleta kuhesabiwa haki. Kimsingi, ingawa labda kwa urahisi sana, Paulo atafanya, kwa maana, kufanya upya fomula hii na kupendekeza kwamba imani katika Kristo, imani katika Kristo ndio huleta kuhesabiwa haki, lakini kuhesabiwa haki, ingawa, ni wazi pamoja na utii kwa Kristo, ambayo Paulo ataunganisha na Roho Mtakatifu.

Angalia kwamba ameondoa sheria, ameondoa sheria ya Musa kutoka kwa equation. Kwa hivyo, sio imani pamoja na sheria ya Musa, ni imani pekee inayostahili mtu kuwa wa watu wa Mungu na kuthibitishwa, lakini hiyo inaambatana na utii, ambao Paulo anahusisha na agano jipya Roho Mtakatifu. Kumbuka tulisema wakati Roho Mtakatifu, hii ni sura ya 2, juu ya watu wa Mungu, nyuma katika kitabu cha Matendo, siku ya Pentekoste, hiyo ni sehemu ya agano jipya.

Wakati Mungu, katika Agano la Kale, wakati Mungu aliahidi kwamba siku moja atanzisha agano jipya, sehemu ya hiyo ilikuwa kumwaga Roho juu ya watu wake. Sasa, Paulo anahusisha na utii. Kwa wazi, Paulo hatasema tutaangalia hii baadaye kidogo tutakapofika mwisho wa Wagalatia.

Hii sio njia ya Paulo ya kusema; Kwa hivyo, huna jukumu lolote au sio lazima ufanye chochote. Yote ni kazi ya Roho katika maisha yako. Lakini kwa wazi, Paulo anaunganisha utii sio kuishi maisha chini ya sheria, lakini kwa kushiriki katika agano jipya Roho Mtakatifu ambaye Mungu sasa amemwaga juu ya watu wake, ambao wanaingia kwa imani katika Yesu Kristo.

Kwa hivyo, tena, unaweza kuona jinsi Paul amegeuza fomula. Sio kwamba tunataka kuhusisha fomula na Uyahudi au hata maoni ya Paulo, lakini ikiwa tunaweza tu kuelezea kwa undani, hii inaonekana kuwa kile Paulo anapigana na kubishana na suluhisho lake ni kuona hivi. Sasa, jambo moja la kufurahisha juu ya barua hii ni kwamba unaweza kuanza kuona wapi, ingawa tunakiri kwamba Agano Jipya ni Neno la Mungu, ambalo halipunguzi ubinadamu wa hati hizi, kwamba mtu anaweza kuona kwamba zilitengenezwa na wanadamu kupitia njia za kibinadamu za uandishi na utunzi, na hata kuonyesha sauti tofauti na mtindo wa waandishi binafsi na jinsi walivyoandika.

Kwa mfano, unapoanza kusoma Wagalatia, unapata picha tofauti sana ya Paulo kuliko ulivyofanya katika Warumi. Katika Warumi, Paulo anaonekana kuwa zaidi kidogo, sina hakika ikiwa kweli ninataka kuandika barua hiyo, lakini wakati huo huo, inaonekana Paulo anaonekana kuwa amehifadhiwa zaidi au kuhesabiwa zaidi kwa njia anayojionyesha, wakati Wagalatia, unapata hisia kwamba Paulo yuko kwenye makali na sauti yake ni ya ghafla na kali na unapata hisia kwamba yeye ni amekasirishwa sana na hali anayokabiliana nayo sasa. Kwa hivyo, angalia, baada ya utangulizi, ambao tulisema Wagalatia huanza kama barua yoyote ya karne ya kwanza.

Paulo, anajitambulisha, ingawa anafafanua juu ya hilo kidogo, na kisha anawatambua wasomaji wake kwa Wagalatia. Hivyo ndivyo unavyoanza barua ya karne ya kwanza. Paulo hafanyi chochote kisicho cha kawaida.

Walakini, jambo lisilo la kawaida ni kwamba katika Wagalatia, unapolinganisha Wagalatia na barua zingine zote ambazo Paulo aliandika katika Agano Jipya, inakosa kitu ambacho unapata katika barua zingine zote na ambacho kingepatikana katika barua yoyote ya karne ya kwanza, na hiyo ilikuwa shukrani. Barua zote za Paulo zinaanza na, Ninamshukuru Mungu wangu kupitia Bwana wangu Yesu Kristo kwa sababu yenu, na atamshukuru Mungu kwa sababu ya kitu ambacho wasomaji wake wamefanya au kwa sababu ya kitu katika maisha ya wasomaji wake. Katika barua za kilimwengu za karne ya kwanza, watu wengi wangewashukuru miungu, miungu ya Kirumi, au kitu kama hicho kwa wasomaji au kuwashukuru kwa afya yao njema au kitu kama hicho, lakini Paulo kawaida huwashukuru wasomaji kwa sababu ya kile walichofanya au kwa sababu ya maendeleo yao katika injili.

Lakini Wagalatia wanakosa shukrani. Tena, hiyo ni isiyo ya kawaida katika barua za Paulo, lakini ingekuwa isiyo ya kawaida wakati mwingine katika barua ya karne ya kwanza. Badala yake, angalia jinsi sura ya 1 na mstari wa 6 inavyoanza.

Mara tu baada ya utangulizi, Paulo anasema, Ninashangaa kwamba mnamwacha haraka sana yule aliyewaita katika neema ya Kristo na mnageukia injili tofauti. Sio kwamba kuna injili nyingine, lakini kuna wengine ambao wanakuchanganya na wanataka kupotosha injili ya Kristo. Lakini hata sisi au malaika kutoka mbinguni atakuhubiria injili nyingine, kinyume na kile tunachotangaza, mtu huyo alaaniwe.

Tena, hii ni lugha kali. Tena, anaruka tu shukrani na kusema, Ninashangaa kwamba baada ya muda wote niliotumia kuwahubiria injili, ninashangaa kwamba mngopotoshwa haraka sana na kitu ambacho ni wazi zaidi ya injili. Sura ya 6 na mstari wa 11, angalia jinsi anavyomaliza barua.

Katika sura ya 6 na mstari wa 11, anasema, angalia ni herufi gani kubwa ninazoandika wakati ninaandika kwa mkono wangu mwenyewe. Sasa, kumbuka tulisema, nyuma na Warumi, kumbuka tulisema kwamba Paulo, kufuatia tena mkutano wa kawaida wa mwandishi wa barua wa karne ya kwanza, Paulo angetumia huduma za amanuensis au katibu ambaye uwezekano mkubwa angeamuru barua yake. Hiyo labda ilikuwa kweli kwa Wagalatia.

Lakini sasa inaonekana kwamba Paulo anachukua kalamu na kusema, angalia ni herufi gani kubwa ninazotengeneza wakati ninaandika kwa mkono wangu mwenyewe. Wengine wamesema, vizuri, hiyo ni kwa sababu ya Paulo, wanaunganisha hii na mwiba mwilini. Huko nyuma katika 2 Wakorintho, walisema mwiba katika mwili ulikuwa macho duni ya Paulo, kwa hivyo ilibidi aandike kwa herufi kubwa kwa sababu hakuweza kuona.

Hapana, nadhani hiyo ni baloney. Nadhani hii ni dalili ya hasira ya Paulo na dhiki na mshangao wake. Anajaribu kupata umakini.

Sasa anasema, ikiwa ninaweza kufafanua, ni kana kwamba anasema, sasa nitachukua kalamu na kumaliza barua hii. Tazama ni herufi gani kubwa ninazoandika. Kwa maneno mengine, unazingatia hili kwa sababu ninashangazwa na jinsi ulivyoitikia na kugeuka haraka kutoka kwa injili hii.

Kwa hivyo, katika Wagalatia, tunaona sauti tofauti sana kwa upande wa Paulo. Hatuoni barua ambayo kimsingi itakuwa ya kutia moyo na hatawasifu wasomaji wake kwa mengi. Badala yake, itakuwa barua ambapo Paulo anaandika wazi kwa kuchanganyikiwa na kukata tamaa na kushangazwa na kile wasomaji wanafanya na sasa atajaribu kuwashawishi wasipotoshwe na Wayahudi hawa ambao wanajaribu kuwalazimisha Mataifa kujisalimisha kwa sheria ya Musa na maisha chini ya Uyahudi na kujaribu kuwafanya waone kwamba sheria ya Agano la Kale haichezi tena jukumu.

Imani katika Yesu Kristo ndio hitaji la msingi la kutangazwa kuwa mwadilifu, kuhesabiwa haki, kuhesabiwa haki, na kuwa wa watu wa kweli wa Mungu. Kwa hivyo, tutaona jinsi Paulo anavyosema hivyo na kufanya hivyo katika barua yake. Kuwa na mapumziko mazuri ya spring.

Hii ilikuwa hotuba ya 18 juu ya 2 Wakorintho na Wagalatia na Dk. Dave Mathewson katika kozi yake ya Historia na Fasihi ya Agano Jipya.